

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

30 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Toma Nadejda,
Judecători – Boico Victor, Catan Liliana, Guzun Ion, Plămădeală Ghenadie,
a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 25 mai 2021, în cauza penală în privința lui,

Mereacre Valentin XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 17.01.2018 – 23.06.2020;

Instanța de apel: 04.08.2020 – 25.05.2021;

Instanța de recurs: 13.09.2021 – 30.05.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 23 iunie 2020, Mereacre Valentin a fost achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

2. Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, prima instanță a reținut, că Mereacre Valentin a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, și anume că el la 29 sau 30 octombrie 2017, data exactă în cadrul urmăririi penale nu a putut fi stabilită, în timp ce se afla la bazinul acvatic administrat de către SRL „Pesco-Impex”, care este situat în extravilanul s. Beștemac, r-nul Leova, în urma unui conflict brusc apărut cu Prodaus Sergiu, intenționat, având scopul vătămării integrității corporale, i-a aplicat ultimului o lovitură cu o coadă din lemn de la o lopată în regiunea cutiei toracice.

Ca rezultat al acțiunilor acestuia, potrivit concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 4924 din 10.11.2017, lui Prodaus Sergiu i-au fost cauzate vătămări corporale medii sub formă de: fractură a sternului în treimea distală, echimoză la nivelul scapulei pe stânga, edem al țesuturilor moi la nivelul articulației talo-crutale pe stânga.

Acțiunile lui Mereacre Valentin au fost încadrate de către acuzarea de stat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, și anume vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau

a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății.

3. Sentința nominalizată a fost atacată cu cerere de apel de către procurorul în Procuratura r-lui Ștefan Vodă, Tian Nicolae, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Mereacre Valentin să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal și în baza acestor norme a-i stabili pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, și prin aplicarea art. 90 Cod penal, de suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoare în privința lui Mereacre Valentin pe un termen de proba de 2 (doi) ani, cu încasarea cheltuielilor judiciare legate cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.4928 din 10.11.2017, în sumă de 448 lei.

3.1 În motivarea apelului procurorul a indicat că:

- instanța la emiterea sentinței de achitare în privința inculpatului Mereacre Valentin, a motivat că nu au fost prezentate suficiente probe, care ar confirma comiterea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal;

- consideră că inculpatul s-a folosit de situația financiară precară a părții vătămate, asigurându-l cu produse alimentare și alte foloase materiale l-a determinat pe Prodaus Sergiu și concubina acestuia Mateciuc Nadejda să-și schimbe declarațiile depuse în cadrul urmăririi penale. Aceștia se cunosc de mai mulți ani și chiar au fost vecini. Însă, declarațiile inculpatului că, plângerile depuse la organele de drept de către Prodaus Sergiu și Mateciuc Nadejda în privința lui au avut ca scop obținerea afacerii lui nu și-a găsit confirmarea și nu corespund realității;

- declarațiile altor participanți la proces, și anume ale martorului Beșetea Nadejda, Stancă Gheorghe, depuse în instanța de judecată partea acuzării le apreciază critic, din motiv că, inculpatul folosindu-se de situația că, acestea activează la iaz și unica sursă de venit este remunerarea care o primesc de la inculpat, i-a determinat să-și schimbe declarațiile;

- analizând raportul de expertiză judiciară nr. 4924 din 10 noiembrie 2017, conform căruia se constată că, lui Prodaus Sergiu i-au fost cauzate vătămări corporale medii sub formă de: fractură a sternului în treimea distală, echimoze la nivelul scapulei pe stânga, care au fost cauzate în rezultatul acțiunilor traumatice a unui corp contondent dur, posibil în perioada (29.10.- 30.10.2017; 05.11.2017), care condiționează o dereglare a sănătății de lungă durată, (f.d.100-101). Însă, din materialele cauzei penale reiese că, Prodaus Sergiu a fost lovit de către inculpat cu o coadă de la o lopată, ce cade sub incidența concluziei experților (corp contondent dur). Dar nu cum declară partea vătămată în cadrul cercetării judecătorești că fost bătut cu pumnii și picioarele de către altă persoană. În asemenea circumstanțe consideră că acțiunile inculpatului au fost calificate corect în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, vina acestuia fiind dovedită pe deplin prin probele acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul cercetării judecătorești, care demonstrează că inculpatul i-a cauzat leziunile corporale de grad mediu lui Prodaus Sergiu.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat, din 25 mai 2021 a fost respins ca nefondat apelul declarat de procurorul în Procuratura r-lui Ștefan Vodă, Tian Nicolae, și menținută sentința Judecătorei Cimișlia, sediul Central din 23 iunie 2020, pe cauza penală de învinuire a lui Mereacre Valentin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal.

4.1 Instanța de apel apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, totalității și veridicității ei, și toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, a considerat, că atât în prima instanță, cât și în instanța de apel a constatat cu veridicitate, că fapta nu a fost săvârșită de către inculpat.

În continuare, lecturând textul sentinței primei instanțe, verificând împrejurările de fapt și aspectele de drept ale cauzei, precum și efectuând cercetarea nemijlocită, multilaterală și obiectivă a probelor administrate, a conchis că probele cercetate nu atestă că fapta a fost săvârșită de inculpatul Mereacre Valentin, pe cât pentru emiterea unei sentințe de condamnare este necesar cumul de probe, care incontestabil certifică despre săvârșirea infracțiunii incriminate de către inculpat.

Verificând circumstanțele și evenimentele ce țin de învinuirea adusă lui Mereacre Valentin de comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată în privința inculpatului Mereacre Valentin și în strictă conformitate cu prevederile normelor de drept material și de procedură penală, soluția primei instanțe fiind una justă și echitabilă, corespunzător cumulului probelor administrate în cauză.

Analizând probele în ansamblu, în partea ce ține de stabilirea vinovăției inculpatului Mereacre Valentin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, a ajuns la concluzia că, prima instanță corect a concluzionat asupra faptului că organul de urmărire penală, nu a prezentat instanței de judecată probe concludente în vederea confirmării faptului comiterii de către inculpatul în cauză vătămării intenționate medii a integrității corporale sau a sănătății lui Prodaus Sergiu, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății.

Instanța de apel, ca urmare a reluării cercetării judecătorești, la fel ca și prima instanță a dedus că învinuirea formulată și bazată pe declarațiile martorilor care au fost audiați în instanța de apel: Maticiu Nadejda, Beșetea Nadejda, Stancă Gheorghe, Melnicenco Andrei și părții vătămate Prodaus Sergiu, cât și materiale ale cauzei nu sunt în stare să convingă un observator independent într-un mod incontestabil despre probarea vinovăției inculpatului Mereacre Valentin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal.

În decizie s-a menționat că prima instanță corect a menționat, precum că pe parcursul cercetării judecătorești în afară de declarațiile martorilor și părții vătămate depuse în timpul urmăririi penale, procurorul nu a prezentat nici o probă care în mod incontestabil indică la faptul că infracțiunea incriminată

inculpatului a fost comisă anume de el. Toți martorii și partea vătămată audiați în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță și în instanța de apel au negat declarațiile făcute la faza de urmărire penală și au comunicat că Prodaus Sergiu a fost maltratată de alte persoane și în alte împrejurări.

Instanța de apel a stabilit dubii în probarea vinovăției inculpatului Mereacre Valentin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, care urmează să fie interpretate în favoarea acestuia, deoarece procurorul n-a prezentat probe suficiente, concludente, utile și veridice, care direct indică că fapta infracțiunii incriminate a fost comisă de inculpat. Iar cele invocate de prima instanță că, la emiterea sentinței în privința lui Mereacre Valentin a menționat faptul că, nici unul din martorii audiați și nici partea vătămată nu au declarat, în mod expres, precum că Mereacre Valentin i-a aplicat leziuni corporale lui Prodaus Sergiu în condițiile descrise în actul de învinuire. Probele menționate supra, nicidecum nu indică direct sau indirect că infracțiunea a fost săvârșită de persoana inculpată numitul Mereacre Valentin.

La fel, nu a apreciat ca probă care să confirme vinovăția inculpatului Mereacre Valentin și Raportul de expertiză judiciară nr. 4924 din 10.11.2017, din motiv că prin raportul susmenționat se constată doar existența leziunilor corporale, gravitatea lor, localizarea, timpul apariției și modul de producere. Raportul dat doar confirmă existența faptei infracționale.

În final, nu a reținut argumentele din cererea de apel ca fiind fondate și argumentate, din motiv că vina inculpatului Mereacre Valentin nu a fost dovedită pe deplin prin probele acumulate în cadrul urmăririi penale, examinate în cadrul cercetării judecătorești și în instanța de apel.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia, prin care invocând incidența **pct. 6) și 12)** a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei.

5.1 În susținerea recursului procurorul invocă:

- instanța de apel nu a apreciat și nu s-a expus asupra temeiurilor expuse în apel și nici nu s-a expus din ce considerente au fost respinse și nu au fost luate în considerație declarațiile părții vătămate și ale martorilor depuse la faza de urmărire penală.

6. La recursul ordinar declarat, în temeiul art. 431 alin. (1¹) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Scutelnic Valeriu, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, să caseze total sau parțial

hotărârea atacată și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri netemeinice, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul cererii de recurs rezultă că recurentul, invocând temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) *pct. 6* Cod de procedură penală, pledează pentru casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, motivând că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la motivele invocate de recurent, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției de respingere, ca nefondat, a apelului declarat de procuror, cu menținerea sentinței, nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii.

Potrivit jurisprudenței constante a CEDO, dispozițiile art. 6 § 1 CEDO impun instanțelor naționale să-și motiveze deciziile, urmând să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia (hotărârea *Boldea versus România*).

În continuarea aceluiași gând, CEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de părți, or, doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale (*hotărârea Fomin versus R. Moldova*).

Prevederile art. 414 Cod de procedură penală stipulează că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, ele constituind fondul apelului și acestea trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, fiind confruntate cu întreg materialul probator al cauzei.

Relevant este de specificat în acest context și că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Cu toate acestea, verificând decizia recurată, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a analizat motivele apelantului, ci s-a limitat doar la expunerea unor fraze generale, prin acceptarea concluziilor primei instanțe, menționând că: „..., instanța de fond s-a expus în mod expres asupra tuturor probelor acuzării din lista care a

fost înaintată odată cu demersul de reluare a cercetării judecătorești și anume instanța a indicat că la emiterea sentinței în privința lui Mereacre Valentin, acuzarea nu a probat faptul că fapta, prevăzută de art. 152 al. (1) Cod penal a fost comisă de el...”

Față de cele ce preced, Colegiul reiterează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și vizavi de problemele ce le ridică aceștia.

Fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, în decizia adoptată trebuia să expună concluzia generală pe marginea apelului, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea criticilor invocate de procuror, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii unora și aprecierii critice a altora.

Potrivit art. 93 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, simpla motivare a instanței de apel precum că „... *la fel ca și instanța de fond, deduce că învinuirea formulată și bazată pe declarațiile martorilor care au fost audiați în instanța de apel: Maticiuc Nadejda, Beșetea Nadejda, Stancă Gheorghe, Melnicenco Andrei și părții vătămate Prodaus Sergiu, cât și materiale ale cauzei nu sunt în stare să convingă un observator independent într-un mod incontestabil despre probarea vinovăției inculpatului Mereacre Valentin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal...*”, instanța de recurs o apreciază ca fiind insuficientă și nejustificată întru menținerea soluției primei instanțe, or, instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către partea acuzării sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat soluția adoptată, de asemenea instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a

chestiunilor de fapt și astfel nu a soluționat fondul apelului declarat.

Mai mult, se menționează și faptul că instanța de apel a pus la baza soluției sale, susținând nemotivat, fapt ce constituie o eroare, concluziile primei instanțe, și anume: „... cele invocate de prima instanța că, la emiterea sentinței în privința lui Mereacre Valentin se menționează faptul că, nici unul din martorii audiați și nici partea vătămată nu au declarat, în mod expres, precum că Mereacre Valentin i-a aplicat leziuni corporale lui Prodaus Sergiu în condițiile descrise în actul de învinuire...”.

Astfel, instanța de apel nu a supus analizei detaliate declarațiile martorilor și a părții vătămate făcute la etapa inițială la organul de urmărire penală, prin care ambii au fost preîntâmpinați de răspundere penală conform art.art.311, 313 Cod penal, și care au declarat că anume Mereacre Valentin l-a bătut și i-a cauzat leziunile corporale de grad mediu, nu a motivat de ce respinge sau admite ca probe aceste declarații.

În contextul dat, se specifică că s-au admis abateri de la prevederile art. 101 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, conform cărora nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru instanța de judecată și fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu, prin coroborare și că pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or, în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor.

Rezumând cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile invocate în cererea de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vis-a-vis de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, fiind prezentă eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Mai mult, instanța de apel urma să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate lui Mereacre Valentin în baza art. 152 alin.(1) Cod penal, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării acestora și să-și argumenteze corespunzător concluziile trasate pe marginea alegațiilor expuse de părți, deoarece decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecată.

8. La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea

admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 25 mai 2021, în cauza penală în privința lui *Mereacre Valentin XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **29 iulie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana

Guzun Ion

Plămădeală Ghenadie